

[Axel Møller.]

for Fortolkningen af Kellogg-Traktaten; thi skulde den faa det, saa er det ikke et Fremskridt, men saa er det i Virkeligheden et Tilbageskridt, her sker. Det er en yderst betænkelig Udtalelse, og jeg mener for øvrigt ogsaa, at det er en urigtig Udtalelse.

Naturligvis maa hver enkelt Stat i første Instans foreløbig træffe Afgørelse; men det maa virkelig kunne underkendes af andre Stater, naar den iklæder en Angrebskrig Navn af Forsvarskrig, saaledes som vi saa det ved Verdenskrigens Begyndelse, hvor ingen vilde være Angriber, men alle paastod, at for deres Vedkommende førte de Forsvarskrig. Hvis man virkelig vil sige, at den enkelte, som angriber, selv skal være enebestemmende, om det skal være en Forsvarskrig eller ikke, saa bliver det hele jo illusorisk. Derfor mener jeg, man meget stærkt maa tage Afstand fra dette, at man ved at give en Krig Navneforandring til Forsvarskrig skulde kunne retfærdiggøre den.

Men selv om vi ser bort fra dette Spørgsmaal, er det jo givet, at Kellogg-Traktaten heller ikke forbyder alle Angrebskrige; den forbyder ikke Angrebskrige mod Stater, som ikke har tiltraadt Traktaten. Der er nok udtalt en moralsk Fordømmelse ganske i Almindelighed, men Kærnepunktet i Traktaten er, at Staterne i deres indbyrdes Forhold giver Afkald paa Krig som et Redskab for national Politik. Det er understreget bestemt, at Forbudet gælder kun for Staternes indbyrdes Forhold. Kellogg-Traktaten forbyder ikke, at de vedkommende Stater angriber andre Stater, der ikke har tiltraadt Traktaten.

Forhaabentlig vil denne Undtagelse ikke faa saa vidtrækkende Betydning, idet man tør haabe, at endnu flere Stater end de, der har tiltraadt Folkeforbundet, vil tiltræde Kellogg-Traktaten. Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har allerede gjort opmærksom paa, at der dog er Magter mellem Folkeforbundsmagterne, som ikke har ønsket at tiltræde Kellogg-Traktaten, saa det er ikke uden Betydning at fastholde dette. Hvis ærede Medlemmer nu vil tænke sig, at en af Signatarmagterne i Kellogg-Traktaten angriber en Stat, der staar udenfor, har den altsaa Lov til at gøre det, da det ikke er et Brud paa Traktaten; men saa kan de andre Stater komme den angrebne Stat til Hjælp, f. Eks. hvis den angrebne Stat er Medlem af Folkeforbundet uden at have tiltraadt Kellogg-Traktaten, og saa kan paa den Maade maaske endogsaa en stor Krig opstaa.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse rette det Spørgsmaal til den højtærede Udenrigsminister, om han mener, at Kellogg-Traktaten paa nogen Maade har indskrænket Adgangen til militære Sanktioner efter Folkeforbundspagtens Art. 10 og 16. Der er nogle Udtalelser, som den højtærede Udenrigsminister har fremsat i Landstinget — de staar i Tidenden Sp. 278 — og nogle Udtalelser af det ærede Medlem af Landstinget Hr. Bramsnæs — Sp. 282 —, som kunde tyde i noget modsat Retning. Jeg vil dog tilføje, at den højtærede Udenrigsminister ikke har refereret sine egne Anskuelser, men Mr. Kelloggs Anskuelser.

For det tredie forbyder Kellogg-Traktaten ikke Angrebskrig mod Stater, som bryder Traktaten. Det er en ganske rimelig Undtagelse, at den Stat, der selv bryder Kellogg-Traktaten, der optræder som Angriber, ikke kan paaberaabe sig Traktaten, og at man har Lov til at angribe den. Men her melder det samme Spørgsmaal sig som ved Forsvarskrige: Hvem afgør, om en Stat har brudt Kellogg-Pagten og derved sat sig udenfor Kellogg-Pagtens Beskyttelse?

Jeg vil for øvrigt ogsaa gerne rette et andet Spørgsmaal til den højtærede Udenrigsminister. Hvad mener den højtærede Udenrigsminister om det Tilfælde, at en Stat nægter at efterkomme en international Voldgiftskendelse eller Dom om vigtige Livsinteresser? Kan den saa i sidste Instans tvinges ved Krig? Man maa jo erindre, at dette med at efterkomme eller ikke efterkomme en Voldgiftskendelse er ved Folkeforbundspagten erklæret ikke at være en privat Sag mellem de stridende Parter, men noget, der vedrører hele Folkeforbundet, at man kan appellere til Folkeforbundet, og at Folkeforbundsraadet skal stille Forslag om, hvorledes man eventuelt kan tvinge den, der ikke vil efterkomme en Voldgiftskendelse.

Endelig for det fjerde vil jeg gerne, ligesom det ærede Medlem Hr. Holger Andersen, fremhæve den vidtgaaende Indskrænkning i Forbudet mod Krig, som følger af den amerikanske og saakaldte engelske Monroe-Doktrin. Det er en meget vidtstvævende Udtalelse, som man ikke en Gang har gjort sig den Ulejlighed udtrykkelig at fremhæve i Indledningen til Traktaten eller ved Traktatens Underskrivelse, men som man har nøjedes med at fremsætte en passant under Forhandlingerne. Det er i Virkeligheden en af de farligste Indskrænkninger i Krigsforbudet.